

SÜRELİDİR

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

7/8794

SAYI : B.02.0.007.00/1056
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

24.17.2009

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

- İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 10.07.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8648-14355/31093 sayılı yazısı.
b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 10.07.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8738-14550/31457 sayılı yazısı.
c) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 10.07.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-14584 sayılı yazısı.

İlgi (a), (b) ve (c) yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen Adana Milletvekili Sayın Hulusi GÜVEL (7/8793), Batman Milletvekili Sayın Ayla AKAT ATA (7/8794), Bursa Milletvekili Sayın Hazma Hamit HOMRİŞ (7/8738) ve Van Milletvekili Sayın Fatma KURTULAN'a (7/8648) ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 4 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 4 Yazı

**BATMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN AYLAK AKAT ATA'NIN
7/8794 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılık tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli sorun alanlarından birini oluşturmaktadır. Kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık sosyal, siyasal ve ekonomik yaşamın her alanında kendini hissettirmektedir. Bu durum kadının en temel hakkı olan, yaşam hakkını tehdit eden boyutlara kadar ulaşmaktadır. Kadın üzerindeki baskı ve şiddet; namus cinayetleri, aile içi şiddet, cinsel taciz ve intiharlarla kamuoyundaki gündemini korumaya devam etmektedir. Kamuoyuna yansıyan pek çok haberde göstermektedir ki töre, aşk, kıskançlık ve namus adı ile tanımlanan cinayetler kadına yönelik şiddetin en yoğun olduğu alanlardan birini oluşturmaya devam etmektedir.

2000 yılında Birleşmiş Milletler özel oturumunun sonuç bildirgesinde "namus" gerekçesi ile işlenen cinayetler kadına yönelik şiddet uygulamaları kapsamına alınmıştır. Böylece namus adı altında gerçekleştirilen kadına yönelik şiddet insan hakları ihlali olarak BM resmi belgelerine ve devletlerin insan hakları konusundaki yükümlükleri arasında yer almıştır.

Nitekim konunun hassasiyeti nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 28/06/2005 tarihli 853 sayılı kararıyla meclis araştırma komisyonu kurulmuştur. Kurulan Komisyona, Birleşmiş Milletler (BM) Nüfus Fonu ve Kalkınma Programı'nın desteklediği Nüfus Bilim Derneği tarafından "Türkiye'de Namus Cinayetlerinin Dinamikleri; Müdahale Olasılıkları" başlıklı bir rapor sunulmuştur. Raporda, sıfır hoşgörü politikasının geliştirilmesi gerektiğine vurgu yapılarak şu öneriler dile getirilmiştir; tehdit altında olan kadınların ve kız çocuklarının korunması için sığınma evleri, istasyon hizmetleri açmak, şiddet hattı kurmak, kamu görevlilerini toplumsal cinsiyet eşitliği ve namus cinayetlerinin topluma etkileri konusunda eğitmek, milli eğitim sistemini toplumsal cinsiyet eşitliğine daha duyarlı bir şekilde yeniden yapılandırmak, gençleri, erkekleri, kadınları, sivil toplum çalışanlarını, namus cinayetleri konusunda çalışan profesyonelleri eğitmek, aileler için "toplumsal tartışma merkezleri" kurmak, din görevlileri ve topluluk liderleri ile birlikte çalışmak, kadınları ve kız çocukları güçlendirecek eğitimler düzenlemek, gerçekleştirilen yasal değişikliklerin hayata geçirilebilmesi için gerekli girişimlerde bulunulması önerilmektedir.

Bu kapsamda '2006/17 Sayılı Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler başlıklı Başbakanlık Genelgesi yayınlanmıştır. Genelge ile kadın ve erkek arasındaki eşitsizliğin ortadan kaldırılması için gerekli tedbirlerin alınmasını istenmektedir. Kadına yönelik şiddet ve töre/namus cinayetleri konusunda çözüm önerilerinin yaşama geçirilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Valilikler ve ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları koordineli çalışması esas alınmıştır.

Ancak alınan tedbirlere karşın Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından İl İnsan Hakları Kurullarından gelen raporlar doğrultusunda hazırlanan "2007 Töre ve Namus Cinayetleri" adlı raporda aktarılan 2003-2007 yılları arasında gerçekleşen töre ve namus cinayetlerine ilişkin bilgiler konunun vahametini ortaya koymaktadır. Her yıl 200'ü aşkın insanın töre ve namus cinayeti sonucu yaşamını kaybettiği belirtilmektedir. 81 İl İnsan Hakları Kurullarından alınan raporlar sonucunda 2006 yılına göre 2007 yılında töre ve namus cinayetlerinde ciddi bir değişikliğin gözlemlenmediği aktarılmaktadır. 2003 yılında 159 2004'te 204, 2005'te 201, 2006'da 233, 2007'de 231

kişi töre ve namus cinayetleri sonucu yaşamını yitirmiştir. Son 5 yılda töre ve namus cinayetlerinde ölenlerin sayısının ise 1100'ü aştığı aktarılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak;

SORULAR :

- 1) Töre, aşk, kıskançlık, namus adı altında gerçekleştirilen kadın cinayetlerine ilişkin olarak ulusal düzeyde sistematik bir veri tabanı bulunmakta mıdır?
- 2) 2008-2009 Haziran ayı itibariyle töre, aşk, kıskançlık, namus cinayeti adı altında kaç kişi yaşamını yitirmiştir? Yaşamını yitirenlerin cinsiyet dağılımı nedir? Yaşamını yitirenlerden kaç 18 yaşın altındadır?
- 3) Töre, aşk, kıskançlık, namus cinayeti işleyen kişilerin yaş dağılımına ilişkin bilgiler nelerdir?
- 4) 2008-2009 Haziran ayı itibariyle töre, aşk, namus cinayeti adı ile adlandırılan kaç bildirimde bulunulmuştur? Bu türden cinayetleri bildiren kişiler hakkında ne tür tedbirler alınmaktadır?
- 5) 2006/17 Sayılı Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler adı altında yayınlanan genelge sonrasında kaç kadın töre/namus adı altında öldürülme riski ve kadına yönelik şiddet nedeniyle koruma altına alınmıştır? Böylesi bir tehdit ile karşı karşıya kalan kişiler için ne tür güvenlik önlemleri alınmaktadır?
- 6) 2006 yılında yayınlanan genelge sonrasında, koruma altına alınmasına karşın yetersiz önlemler nedeniyle kaç kişi yaşamını yitirmiş ve yaralı olarak kurtulmuştur? Koruma altına alınması gerekirken, yakınlarına teslim edilen kişilerin yaşamlarını yitirmesinde rolü olduğu gerekçesiyle kamu görevlilerinden kaç hakkında soruşturma açılmıştır? Açılan soruşturmalarda var ise sonuçlarına ilişkin bilgiler nelerdir?
- 7) Genelge kapsamında ilgili kurumlarla işbirliği halinde çocuk ve kadına yönelik şiddet ile töre ve namus konusunda toplumu bilinçlendirme ve farkındalık yaratılması konusunda çalışmalar yapıldığı aktarılmaktadır. Yapılan bilinçlendirme çalışmalarının geri dönüşümü konusunda ayrıca bir çalışma yapılmakta mıdır? 2006/17 Sayılı Genelgede belirtilen ülke çapında ilgili tüm sivil ve resmi kuruluşları kapsayacak "2006-2010 Töre/ Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Eylem Planı" kapsamında hayata geçirilen projeler nelerdir? Devletin uluslararası sözleşmelerden ve yasalardan doğan yükümlülüklerini daha etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için yeni çalışmalar ve düzenlemeler gündeminizde midir?

CEVAPLAR :

Konuyla ilişkin olarak Bakanlığınca hazırlanan cevaba göre;

1- Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, kadına yönelik aile içi şiddeti izlemek ve aile içi şiddetle mücadele etmek için göstergeler belirlenebilmesi amacıyla ilk kez ülke genelinde kadına yönelik şiddetin kaynağı ve türleri nelerdir sorusuna yanıt verecek olan büyük ölçekli "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması", Avrupa Birliği 2005 yılı Katılım Öncesi Mali Yardım Programı kapsamında yürütülmüştür.

Sonuçları TÜİK "Resmi İstatistik Programı" kapsamında resmi veri olarak değerlendirilecek olan Araştırma'nın temel bulguları ve istatistikler ise Şubat 2009 tarihinde gerçekleştirilen toplantıda kamuoyuna sunulmuştur.

Kadına yönelik şiddet konusunda dünyada ve ülkemizde yürütülmüş en kapsamlı araştırma özelliğine sahip olan Araştırma'nın sonuçları, kadına yönelik şiddetle mücadele etmek için alınacak önlemler ve üretilecek politikalara temel oluşturacaktır.

2-3-4-6 İçişleri ve Adalet Bakanlığı tarafından cevap verilmesi gerekmektedir.

5- 2008 yılında kurumumuza bağlı kadın konukevlerinden 1874 kadın yararlanmış olup bu kadınların % 61 şiddete uğramış kadınlardır.

Konuk evlerimizde kalan kadınların ve çocukların güvenliği 7 gün 24 saat hizmet esasına dayalı olarak sağlanmaktadır. Her kadın konukevinde 4 adet güvenlik görevlisi çalışmaktadır. Güvenlikle ilgili olarak gerekli görüldüğü olağanüstü durumlarda ve rutin tüm uygulamalarda Emniyet Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde çalışılmaktadır.

7- Ülkemizde kadına ve çocuğa yönelik şiddet ve töre namus cinayetlerinin önlenmesine yönelik olarak çıkartılmış olan 2006/17 Sayılı Başbakanlık Genelgesi gereğince 81 İl Sosyal Hizmetler Müdürlüklerine konu ile ilgili önleme, bilgi bilinç düzeyini artırma, duyarlılık ve farkındalık yaratma yönlerinde çalışmalar yapmaları, toplumsal duyarlılık oluşturmaları konularında talimat verilmiş ve 2006 yılından bu yana bu çalışmalar düzenli olarak sürdürülmüş olup, faaliyetlerle ilgili üçer aylık takip formları hazırlanmaya devam edilmektedir. Kadınlara ve çocuklara (kız çocuklarına da) verilen eğitim çalışmaları da toplum merkezleri ve aile danışma merkezlerinde sürdürülmektedir.

Bu eğitimlerden yararlanan genç kızlar bilinçli yetişmekte, erken evlilik veya buna benzer hak ihlallerine karşı direnç oluşturmaktadır. Kadınlar ise aile ve toplum içerisinde statü edinmekte ve hak ihlalleri durumunda hem kendilerini hem de kız çocuklarını koruyabilecek düzeye erişmektedirler. Bu eğitimi almış anne olan kadınlar; kız çocuklarını bilinçli olarak erken evliliklere karşı durmayı, kız çocuklarının haklarını korumasına ve hatta erkek çocuklarının da kadına duyarlı bakış açısı geliştirmesine doğrudan katkı vermektedir.

Yapılan tüm bu çalışmalar birçok kadın ve çocuğun töre mağduru olmasını engellemiş, devlet tarafından korunmalarını sağlamış, bunun yanı sıra insanları konuya daha duyarlı hale getirmiş, eskiye göre daha fazla gündemde olan konu ile ilgili olarak bireylerin bakış açılarında farkındalık, düzeylerinde olumlu yönlerde değişme ve gelişmeler gözlemlenmiştir. Ancak bu gözlemleri bilimsel olarak kullanabileceğimiz profesyonel bir alan araştırması henüz yapılmamıştır.

8- 2006/17 Sayılı "Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirler" konulu Başbakanlık Genelgesinin yayınlanmasının akabinde İl Sosyal Hizmetler Müdürlükleri aracılığı ile Aile Danışma Merkezlerine ilgili genelgenin uygulanması için talimat verilmiş olup, merkezlerde başlatılmış olan çalışmalara 2008 yılı içerisinde de devam edilmiştir. Bu kapsamda kadınlara, erkeklere, çocuk ve gençlere, farklı kamu kurum ve kuruluşlarında görev alan personele ulaşmak hedeflenmiştir.

Genelge kapsamında; illerin kendi kapasiteleri doğrultusunda, MEB ile işbirliği yapılarak okullarda, Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliği yapılarak camilerde, İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Jandarma Komutanlıkları ile işbirliği yapılarak hizmet alanlarında ve illerde hizmet vermekte olan diğer kamu kurum ve kuruluşlarında bilgi bilinç düzeyini artırmaya yönelik eğitim çalışmaları yapılmakta olup, 2008 yılı içerisinde 3' er aylık dönemleri kapsayan, 81 il düzeyinde yapılan çalışmalar içeren 5 adet dönem raporu Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Aile içi şiddetle mücadele kapsamında çok önemli bir yer tutan şiddet mağduru kadına yapılacak ilk müdahale sisteminin tüm ülke genelinde standart bir uygulama haline getirilmesi, bu konuda tüm illerin aynı duyarlılığı göstermesi ve tüm illerde alanda çalışan kamu kurum ve kuruluşları ile STK'lar arasında işbirliğinin geliştirilmesi yönünde önemli çalışmalar yapılmaktadır. Aile içi şiddete maruz kalan kadın ve çocuklarla çalışan tüm kamu çalışanlarının, konu ile ilgili olarak ortak bir bakış açısı geliştirmeleri ve duyarlılık kazanmaları yönünde tüm kamu kuruluşları yoğun çaba göstermektedir. İçişleri Bakanlığının direktifleri ile tüm illerde şiddet gören kadın ve çocuğu kendileri için can güvenliği riskini ortadan kaldıracak daha güvenli bir yere nakledilene kadar ilk anda kalabilecekleri,

güvenlikleri valiliklerce sağlanacak olan geçici barınakların oluşturulması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Can güvenlikleri sağlanan kadın ve çocuklarına yönelik olarak durumlarına uygun hizmetler verilmektedir.

Aile içi şiddetin önlenmesi çalışmaları kapsamında önemli yasal alt yapılardan biri de 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanundur. Şiddete uğraması nedeniyle başvuran kadınların öncelikle bu yasadaki yararlanması yönünde bilgilendirilmeleri, yönlendirilmeleri sağlanmaktadır. Bu kapsamda aile içi şiddete uğrayan kadınlara Aile Danışma Merkezlerinde Barodan ücretsiz avukat, adli yardım desteği gibi destekler de alınarak korunmaları konusunda bilgilendirme ve destek hizmetleri de verilmektedir. Tüm bu çalışmalara rağmen aile içinde şiddete uğrama riski önlenemeyen ve bu nedenle kadın konukevlerine kabulü yapılan kadınların, kuruluşlarda kaldıkları süre içersinde ailelerinin bulunduğu illerde bulunan aile danışma merkezleri aracılığı ile sorunlarının çözümü için mesleki çalışmalar sürdürülmekte, kadınların konukevlerinden ayrılacakları zamana kadar onlar için güvenli aile ortamları oluşturulması için çalışma yapılmaktadır.

Aile içi şiddetle mücadele kapsamında Genel Müdürlüğümüz ve İş-Kur ve SEED Vakfı ile ortak olarak yürütülen Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi (DOVE) uygulanmaktadır. Dove projesi Hollanda Dış İşleri Bakanlığı tarafından MATRA Programı kapsamında finanse edilen bir projedir. Proje pilot iller olarak seçilen Ankara, Adana ve Mersin’ de gerçekleştirilmektedir. Proje, aile içi şiddetle mücadele konusunda yeni bir model oluşturarak var olan hizmetlerin geliştirilmesini ve kazanımların sürekliliğini amaçlamaktadır. Ana hedef, aile içi şiddet mağdurları için destek mekanizmalarını güçlendirici ve şiddeti önleyici bir model geliştirmektir.

9- Hükümetimizin kadına yönelik şiddetin kabul edilemez olduğuna dair kararlılığı ile, başlattığı çok yönlü ve topyekün seferberlikle, bu konudaki çalışmalar son yıllarda giderek hız kazanmış; kadına yönelik şiddet olgusunun görünürlüğünde ve bu konudaki toplumsal farkındalıkta gözle görülür bir artış sağlanmıştır.

Kadın ve çocuklara yönelik şiddet hareketlerinin önlenmesi amacıyla çok önemli bir adım, 2005 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde oluşturulan “Töre ve Namus Cinayetleri ile Kadınlara ve Çocuklara Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi” Komisyonu çalışmalarının sonucunda, konuya ilişkin alınabilecek önlemleri belirleyen kapsamlı bir rapor hazırlanmasıyla atılmıştır.

Meclis Araştırma Komisyonu’nun Raporu Hükümetimizce de benimsenerek bu konuda alınacak önlemlere ilişkin öneriler ve bundan sorumlu kuruluşlar 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile belirlenmiştir.

2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi’nde yer alan tedbirler gereğince hazırlanarak yürürlüğe sokulan “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010” ile yasal düzenlemeler, toplumsal farkındalık ve zihinsel dönüşüm, kadının sosyoekonomik durumunun güçlendirilmesi, koruyucu hizmetler, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri ve sektörler arası işbirliği olmak üzere 6 temel alanda iyileştirmeler hedeflenmekte olup kamu kurum-kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile ilgili diğer tüm kurum ve kuruluşlara bu hedeflere ulaşılması konusunda sorumluluk verilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün bahse konu Ulusal Eylem Planı çerçevesinde gerçekleştirdiği çalışmalar ise şu şekildedir:

“Yasal Düzenlemeler” başlıklı hedef altında:

- “4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanunun Uygulanması Hakkında Yönetmelik”, Genel Müdürlüğün koordinatörlüğünde, ilgili kamu kurum/kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının hukukçu temsilcilerinin katılımlarıyla hazırlanmış; 1 Mart 2008 tarih ve 26803 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile 4320

sayılı Kanun'da yer alan tedbirler ayrıntılı olarak düzenlenmiş; aile içi şiddet, ihbar ve şikayet gibi kavramlara açıklık getirilmiş; nafaka ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi ve usul işlemleri de kanun uygulayıcılara ve vatandaşlara yol gösterecek şekilde ele alınmıştır.

- Kadınların ve gençlerin istihdamının artırılması ve kayıt dışı istihdamın önlenmesi amacıyla İstihdam Paketi olarak da bilinen, 15.5.2008 tarih ve 5763 sayılı, İş Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Mayıs 2008'de yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanunda, mevcut istihdama ilave olarak işe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arası gençlere ait SSK işveren priminin 5 yıl boyunca kademeli olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacağı, kreş ve emzirme odası açma yükümlülüğünün işverenler tarafından hizmet alımı ile yerine getirilebileceği hususlarına yer verilmiştir.
- Söz konusu Genelge'nin "1. TBMM bünyesinde "Kadın-Erkek Eşitliği Komisyonu" adı ile daimi bir komisyon oluşturulmalıdır" tedbiri gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun kurulmasına ilişkin 5840 sayılı Kanun, 24.03.2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik olarak ülkemizde ve uluslararası alandaki gelişmeleri izlemek, bu gelişmeler konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmek, kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, istenildiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun tasarı ve teklifleriyle kanun hükmünde kararnameler hakkında ihtisas komisyonlarına görüş sunmak amacıyla kurulmuştur.

"Farkındalık Yaratma ve Zihniyet Dönüşümünün Sağlanması" hedefi altında:

- Halkın konuya ilişkin bilincin ve farkındalığın yükseltilmesi ve bilgilendirme yapılması amacıyla; "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele" konulu il toplantıları düzenlenmiş, atölye çalışmaları gerçekleştirilmiş, konuya ilişkin afiş ve broşürler bastırılarak dağıtım ve sergilenmesi sağlanmış, "Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı" hazırlanarak dağıtımı ilgili tüm kurum ve kuruluşlara yapılmıştır, TRT ile imzalanan Protokol kapsamında, "Suç Bende Değil" isimli 6 bölümlük belgesel program, Ekim-Aralık 2008 döneminde TRT GAP TV'de yayınlanmıştır, kadına yönelik aile içi şiddetin suç olduğu mesajının verildiği filmler yapılarak tüm ulusal ve yerel kanallarda gösterilmesi sağlanmıştır.
- Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele sürecine erkeklerin katılımının önemi ve sağlayacağı yararların ele alındığı "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Erkek Katılımı" konulu Konferanslar ve atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

"Koruyucu Hizmet Sunumu" başlığını taşıyan hedef altında;

- Mevcut sığınmaevi yöneticilerine ve sığınmaevi açmak isteyen belediye ve sivil toplum kuruluşlarına yol göstermesi amacıyla, farklı gereksinimlere uygun fonksiyon ve yönetim biçimlerini ortaya koyan bir rehber olma niteliğinde olan "Kadın Sığınmaevi Kılavuzu" hazırlanmıştır.
- Aile içi şiddete maruz kalan ya da risk altındaki kadınlara hizmet sunan kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümün geliştirilmesi amacıyla şiddete maruz kalan ya da risk altında olan kadınlara verilen hizmet akışlarında ve tüm hizmet ağında ortaya çıkan sorunların, hizmet sunan kurumlarca tespit edilmesi ve kurumlar arası işbirliği ve eşgüdüm ile olası çözüm yollarının saptanması amacıyla, ilgili kurum-kuruluşların katılımı ile eşgüdüm toplantıları gerçekleştirilmiştir.
- Kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, üniversitelerin temsilcileri, medya çalışanlarına yönelik çok sayıda eğitim ve çalıştay düzenlenmiştir.

“Kurum/Kuruluşlar-Arası İşbirliği” başlığını taşıyan hedef altında ise;

- İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile eğitim protokolleri imzalanarak emniyet teşkilatı personeli ve sağlık personeline yönelik eğitimler başlatılmıştır. Eğitimler ile 40.400 emniyet, 75.000 sağlık personelinin kadına karşı şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği, 4320 sayılı Kanun, vb. konularda eğitilmesi amaçlanmıştır.

Emniyet teşkilatı personeline yönelik Eğitim Programı kapsamında, öncelikle yaklaşık 270 eğiticinin eğitimi tamamlanmış ardından da eğiticiler aracılığıyla polis merkezlerinde çalışan 40.000 personele eğitim verilmesi sağlanmıştır.

Sağlık personeline yönelik eğitim programı kapsamında ise 424 eğiticilerin eğitimi programı Haziran-Kasım 2008 döneminde tamamlanmış olup Ocak 2009 itibariyle de saha eğitimlerine başlanmış; halihazırda 17.000 sağlık çalışanının eğitimi tamamlanmıştır.

- Adalet Bakanlığına bağlı olarak görev yapan yargı mensuplarına yönelik benzer bir projenin gerçekleştirilmesinin yararlı olacağı düşüncesi ile **“Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Yargı Mensuplarının Rolü Projesi Protokolü”**, Adalet Bakanlığı ile Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı arasında 1 Nisan 2009 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Protokol ile, düzenlenecek hizmet içi eğitim faaliyetleri aracılığıyla, aile içi şiddetin yol açtığı suçlara ve şiddet mağduru kadınlara yönelik yargı faaliyetinde bulunan çeşitli yargı ve adalet hizmetleri mensuplarının; *“kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve ilgili mevzuat ve uluslararası sözleşmeler, kadına yönelik şiddet alanında çalışma yapan veya çeşitli faaliyet ve görevleri olan diğer kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği”* konularında farkındalık ve duyarlılığının artırılması amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında 164 aile mahkemesinde görev yapan 179 aile mahkemesi hakimi ile aynı yerlerde görev yapan ve aile içi şiddet ile ilgili suçları soruşturan Cumhuriyet savcılarının (savcı ve hakim toplamı 350 kişi) yönelik olarak 3'er günlük eğitim seminerleri düzenlenmiştir. 2 yıl süre ile yürürlükte kalacak Protokol kapsamında Aile Mahkemesi hakim ve savcılarının yanı sıra aile ve çocuk mahkemelerinde çalışan sosyolog, psikolog, sosyal hizmet uzmanı, adli tıp uzmanları ve denetimde serbestlik merkezlerinde çalışan uzmanlar ile adliye personeline yönelik pilot eğitim ve eğitici eğitimi çalışmaları da yürütülecektir.

- Benzer bir çalışma Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun birlikte yürüttüğü 4. Ülke Programı çerçevesinde; Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun teknik ve finansal desteği ile yürütülecek **“Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi”** altında Diyanet İşleri Başkanlığı personeline yönelik olarak gerçekleştirilecektir. Eğitimler kapsamında başta Ankara Aile İrşat ve Rehberlik Bürosu Görevlileri olmak üzere Ankara ilindeki bütün din görevlilerinin; *“toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasını engelleyen geleneksel kabuller, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, şiddetle ilgili yasal mevzuat ve genelgeler”* konularında eğitilmesi amaçlanmaktadır.

Halihazırda eğitici eğitimlerinde kullanılacak materyallerin hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Materyallerin nihai halini almasının ardından ilk pilot eğitim Ankara'da gerçekleştirilecektir. Eğitici eğitimlerinin tamamlanmasının ardından eğitici olan din görevlileri diğer din görevlilerine eğitimler verecektir.

- Türkiye'de ilk defa kadınların yaşadığı aile içi şiddetin büyüklüğü, içeriği neden ve sonuçları ile risk faktörlerinin anlaşılması amacıyla ülke çapında yürütülen ve resmi istatistik niteliğine sahip verilerin üretildiği **“Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması 2008”** kısa

bir süre önce sonuçlanmıştır. Araştırmanın sonuçları Şubat 2009'da yapılan bir toplantıyla kamuoyuna duyurulmuştur.

- "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme" konusunda kurumları bilgilendirmek ve ülkemizde uygulama olanaklarını değerlendirmek amacıyla yurt dışından konunun uzmanlarının katılımı ile Kasım 2008'de "Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Bütçeleme Eğitim Toplantısı" düzenlenmiştir.

Bu çalışmalara ek olarak;

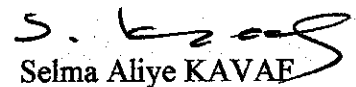
- Geleceğin medya profesyonellerine toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddet konularında farkındalık kazandırılmasını amaçlayan "Toplumsal Cinsiyet ve Medya" atölye çalışmaları, ilki 28 Ocak-1 Şubat, ikincisi 30 Haziran-5 Temmuz 2008 tarihlerinde olmak üzere, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir.

Eskişehir Anadolu Üniversitesi ile işbirliği içerisinde 2009 yılında da iki defa olmak üzere "Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyesi" başlıklı eğitim ve üretim çalışmasının gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Söz konusu çalışmayla Türkiye'deki çeşitli iletişim fakültelerinden bir araya gelecek öğrencilerle birlikte toplumsal cinsiyet konusunda uygulamaya dayalı bir eğitim çalışması gerçekleştirilmesi ve çeşitli medya ürünleri üretilmesi amaçlanmakta olup çalışmaların ilki Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde 29 Haziran- 3 Temmuz 2009'da tarihinde gerçekleştirilmiştir.

- 2009-2010 yıllarında Genel Müdürlük tarafından ülke genelindeki kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerine yönelik olarak toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri düzenlenmesi planlanmıştır. Bu çerçevede; Genel Müdürlük tarafından; Mart 2009 itibariyle İlçe Halk Eğitim Müdür/Müdür Yardımcıları ile İlçe Tarım Müdür/Müdür Yardımcılarına yönelik olarak başlatılan ve sürdürülen eğitimler diğer yandan Genel Müdürlüğün 2007-2008 yıllarında yürüttüğü "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi" çerçevesinde gerçekleştirilmiş olan "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri"nin ülke geneline yaygınlaştırılması ve projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir. 3 gün süren eğitim programının 3.gününde "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele" konusu ele alınmaktadır. 2009 yılının ilk yarısı itibariyle 358 personel eğitime katılmıştır. Söz konusu eğitimlerle yıl sonu itibariyle Halk Eğitim Merkezleri ve Tarım Müdürlüklerinden yaklaşık 800 yöneticiye ulaşılması hedeflenmektedir.
- Eylem Planı'nın izleme ve değerlendirme toplantıları Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

Gerek Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünce ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği içinde yürütülen bilinç artırıcı ve şiddeti önlemeye yönelik çalışmalar; gerekse sivil toplum örgütleri tarafından gerçekleştirilen şiddeti önlemeye yönelik faaliyetler neticesinde toplumsal farkındalık artırılmaya, kadına yönelik aile içi şiddet sırt olmaktan çıkarılarak, daha görünür kılınmaya başlanmıştır.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı